

ВИДОВА КОМУНІКАЦІЯ ПСОВИХ. ПСИХОЛОГІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ЗОНИ ТІЛА СОБАКИ

О. Береговенко, А. Є. Вантух
sandra771@gmail.com

Вишнянський коледж Львівського національного аграрного університету,
с. Вишня, Городоцький р-н, Львівська обл., Україна

Домашня собака — невід’ємний член соціуму людей. Розуміння природньої поведінки псових та особливостей їх видової комунікації — основа до комфортного, безконфліктного соціального співіснування людини та собаки, мінімалізація різних видів агресії, стресових і конфліктних станів, допомога в сучасних програмах розвитку, розвитку, навчання та реабілітації дітей і дорослих.

Збір та обробка інформації проводилась на основі емпіричного дослідження і системного підходу поведінкових реакцій та відповідей на запити комунікації групи з понад сотні собак різного віку, порід, та з різними умовами виховання і проживання.

У результаті досліджень окреслено 11 психологічно активних зон на тілі собаки, які використовуються в міжвидовій візуальній комунікації псових та їх комунікації з людиною. Дотик до цих зон чи демонстрація їх іншим несуть чітку змістовну інформацію про відчуття, наміри та реакції на запити.

Інформаційно-психологічні зони тіла собаки діляться на три категорії:

I. Зони агресії:

- зона «домінантної агресії»;
- зона «жорсткої агресії»;
- зона «м’якої агресії».

II. Зони намірів та індивідуальних взаємостосунків:

- зона контакту;
- зона «довіри»;
- зона демонстрації зовнішнього підкорення;
- зона демонстрації внутрішнього підкорення;
- зона намірів тісного спілкування;
- зона знайомства та пізнання.

III. Зони гри, задоволення та розслаблення:

- зона гри;
- зона задоволення;
- зона розслаблення.

Візуальна комунікація є основною як у видових стосунках псових, так і в їх контактах з людиною. Люди, не володіючи цією інформацією, сприяють непорозумінням, формуванню та підсиленню конфліктів, соціальних поведінкових проблем та можливим проявам агресії в собак. Знання законів та вміння сприймати інформацію, яку візуально подає собака, дає можливість використовувати собак в навчальних та реабілітаційних роботах з дітьми і людьми з особливими потребами.